SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1311

av Lars Beckman (M)

Värnade av egenavgiften i sjukförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behålla karensavdragets funktion som självrisk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I alla försäkringssystem finns det en självrisk. Idag står arbetsgivarna för kostnaden vid sjukdom för en medarbetare 13 dagar av 14. Medarbetaren står för en dag i självrisk av de 14 dagarna. Riksdagens utredningstjänst har räknat på vad kostnaden skulle vara att förändra karensavdraget för Sverige och Gävleborg. Enbart i Gävleborg skulle kostnaden uppgå till cirka 1 miljard kronor årligen.

Riksdagens utredningstjänst skriver:

”Anställda som blir sjuka får sjuklön de första 14 dagarna i sjukfallet. Den första dagen i sjukfallet görs i normalfallet ett karensavdrag uppgående till 20 procent av sjuklönen en genomsnittlig arbetsvecka.

Att slopa karensavdraget innebär således att arbetsgivare får högre kostnader för sjuklön och arbetsgivaravgifter. Utredningstjänsten uppskattar att dessa kostnader kan öka med 0,8, 4,6 respektive 10 miljarder kronor i riket som helhet 2027 för anställda inom stat, kommuner och regioner respektive privat sektor, *givet att slopandet inte leder till att antalet sjukfall förändras.* Motsvarande kostnader specifikt för personer inom

Dalarnas respektive Gävleborgs län beräknas uppgå till 10, 170 och 250 miljoner kronor respektive 20, 130 och 260 miljoner kronor. Beräkningarna är behäftade med viss osäkerhet och bör tolkas försiktigt. Tillgänglig forskning pekar mot att ett slopat karensavdrag kan innebär att sjukskrivningarna ökar. I departementspromemorian Ds 2023:33 uppskattar författarna att ett slopat karensavdrag skulle öka antalet dagar med sjuklön med mellan 5–17 procent, vilket innebär ytterligare ökade sjuklönekostnader.

Storleken på övriga kostnader som kan uppstå för arbetsgivare och företag kan vara svårare att uppskatta. Ökad sjukfrånvaro kan minska produktionen och öka kostnaderna, men samtidigt kan positiva effekter uppstå genom minskad smittspridning och förbättrad hälsa. Olika företag och arbetsgivare skulle troligen påverkas i olika grad, då sjukfrånvaron varierar och en enskild persons sjukfrånvaro påverkar produktionen i olika grad beroende på arbetets typ.”

Att ta bort självrisken för medarbetare skulle alltså öka kostnaden för arbetsgivare kraftigt och riskera högre sjuktal. Att värna självrisken i systemet är därför mycket viktigt.

Lars Beckman (M)